

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ¹⁾**

z dnia 27 lipca 2006 r.

**w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni,
aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia**

Na podstawie art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328 i Nr 104, poz. 708 i 711) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia pierwszego stopnia, jeżeli spełnia następujące warunki:

1) opracowała koncepcję kształcenia w ramach kierunku studiów, zawierającą w szczególności oczekiwane cele kształcenia i kwalifikacje absolwenta oraz plany studiów i programy nauczania uwzględniające standard kształcenia dla tego kierunku studiów;

2) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby zatrudnionych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zwane dalej "minimum kadrowym", oraz proporcji liczby tych nauczycieli akademickich do liczby studentów na danym kierunku studiów;

3) dysponuje infrastrukturą, zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym salami dydaktycznymi, laboratoriami i pracowniami;

4) zapewnia dostęp do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na danym kierunku studiów;

5) zapewnia studentom odbycie praktyk przewidzianych w standardach kształcenia lub określa warunki samodzielnego organizowania praktyk przez studentów.

2. Jednostka organizacyjna uczelni może uzupełnić wymagania określone w ust. 1 pkt 3 w zakresie dotyczącym wyposażenia sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni, w terminie sześciu miesięcy od dnia uzyskania uprawnienia do prowadzenia kształcenia na danym poziomie i kierunku studiów.

§ 2.

Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia drugiego stopnia na danym kierunku studiów, jeżeli spełnia wymagania określone w § 1 oraz prowadzi badania naukowe w dyscyplinie lub dziedzinie związanej z danym kierunkiem studiów.

§ 3.

Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić jednolite studia magisterskie na określonym kierunku, jeżeli spełnia wymagania określone w § 1 i 2.

§ 4.

Ilekoć w rozporządzeniu jest mowa bez bliższego określenia o tytule naukowym profesora, stopniu naukowym doktora habilitowanego albo stopniu naukowym doktora należy przez to rozumieć także odpowiednio tytuł profesora sztuki, stopień doktora habilitowanego sztuki albo stopień doktora sztuki.

§ 5.

1. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia, na kierunku studiów „filologia”, stanowi zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie filologii, w tym co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że:
 - 1) spośród tych osób co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
 - 2) w przypadku prowadzenia kształcenia w zakresie języka: arabskiego, chińskiego, duńskiego, estońskiego, fińskiego, hebrajskiego, hinduskiego, irlandzkiego, islandzkiego, japońskiego, koreańskiego, litewskiego, łotewskiego, mongolskiego, norweskiego, starożytnego wschodu, szwedzkiego, tajskiego, tureckiego, walijskiego, węgierskiego, wietnamskiego, w skład minimum kadrowego, powinno wchodzić co najmniej dwóch nauczycieli akademickich specjalizujących się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, w tym co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego;
 - 3) do minimum kadrowego, o którym mowa w pkt 2, w miejsce osoby posiadającej stopień naukowy doktora i specjalizującej się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można wliczyć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, dla której język ten jest językiem ojczystym.
2. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów:
 - 1) architektura wnętrz;
 - 2) dyrygentura;
 - 3) edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej;
 - 4) edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych;
 - 5) grafika;
 - 6) instrumentalistyka;
 - 7) jazz i muzyka estradowa;
 - 8) kompozycja i teoria muzyki;
 - 9) malarstwo;
 - 10) organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej;

- 11)reżyseria;
- 12)reżyseria dźwięku;
- 13)rzeźba;
- 14)scenografia;
- 15)taniec;
- 16)wiedza o teatrze;
- 17)wokalistyka;
- 18)wzornictwo

stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej dwóch posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów, a także co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora i dorobek w dyscyplinie naukowej lub artystycznej, związanej z danym kierunkiem studiów.

3. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku:

- 1) archeologia;
- 2) etnologia;
- 3) historia sztuki;
- 4) kulturoznawstwo;
- 5) muzykologia;
- 6) ochrona dóbr kultury;
- 7) papiernictwo i poligrafia

stanowi zatrudnienie co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów.

4. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunkach „pielęgniarstwo” i „położnictwo” stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, reprezentujących specjalności z zakresu nauk medycznych i posiadających udokumentowany dorobek praktyczny.

5. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na pozostałych kierunkach stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej dwóch posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów i co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki lub sztuki, związanej z danym kierunkiem studiów oraz zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów i co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z danym kierunkiem studiów.

§ 6.

1. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów „filologia” stanowi zatrudnienie co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających

tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i dorobek naukowy w zakresie filologii, z tym że:

- 1) spośród tych osób, co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
 - 2) w przypadku prowadzenia kształcenia w zakresie języków, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, w skład minimum kadrowego powinien wchodzić co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, specjalizujących się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
 - 3) do minimum kadrowego, o którym mowa w pkt 2, w miejsce osoby posiadającej stopień naukowy doktora i specjalizującej się w zakresie danego języka obcego, można wliczyć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, dla której język ten jest językiem ojczystym.
2. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia, na kierunkach studiów, o których mowa w § 5 ust. 2, stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów, w tym co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, a także zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora i dorobek w dyscyplinie naukowej lub artystycznej związanej z danym kierunkiem studiów.
3. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunkach studiów, o których mowa w § 5 ust. 3, stanowi zatrudnienie co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów.
4. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na pozostałych kierunkach studiów stanowi zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów oraz co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z danym kierunkiem studiów, a także zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, spośród których co najmniej czterech posiada dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów, a co najmniej dwóch – w zakresie dziedziny nauki lub sztuki związanej z danym kierunkiem studiów.

§ 7.

1. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach studiów:
- 1) lekarskim;
 - 2) lekarsko-dentystycznym;
 - 3) analityka medyczna;
 - 4) farmacja;
 - 5) prawo;

- 6) prawo kanoniczne;
- 7) psychologia;
- 8) weterynaria;
- 9) teologia

stanowi zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów oraz co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki związanej z danym kierunkiem studiów, a także zatrudnienie co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, spośród których co najmniej czterech posiada dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów i co najmniej czterech – w zakresie dziedziny nauki związanej z danym kierunkiem studiów.

2. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach:

- 1) aktorstwo;
- 2) konserwacja i restauracja dzieł sztuki;
- 3) realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia;
- 4) reżyseria

stanowi zatrudnienie co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku studiów oraz co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z danym kierunkiem studiów, a także zatrudnienie co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, spośród których co najmniej trzech posiada dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie danego kierunku, a dwóch – w zakresie dziedziny nauki lub sztuki związanej z danymi kierunkiem studiów.

§ 8.

1. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 5, wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego.
2. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 6 i 7, wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy.
3. Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, i co najmniej 90 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
4. W przypadku, gdy jednostka organizacyjna uczelni rozpoczyna kształcenie na studiach pierwszego stopnia, do dnia rozpoczęcia kształcenia na trzecim semestrze, nie więcej niż połowa liczby nauczycieli akademickich stanowiących

minimum kadrowe może być zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy, z zachowaniem pozostałych wymagań określonych w § 5.

5. Jeżeli ten sam kierunek studiów jest prowadzony przez więcej niż jedną podstawową jednostkę organizacyjną uczelni, warunki, o których mowa w § 5 – 7, muszą być spełnione odrębnie przez każdą jednostkę.

§ 9.

Do minimum kadrowego studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach studiów: „nawigacja” oraz „mechanika i budowa maszyn”, prowadzonych w uczelniach morskich, wlicza się również nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego i posiadających stopień naukowy doktora oraz najwyższy stopień morski kapitana żeglugi wielkiej lub starszego mechanika okrętowego.

§ 10.

Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 5–7, do grupy nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego może być wliczony nie więcej niż jeden cudzoziemiec, który uzyskał poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej stopień odpowiadający co najmniej stopniowi naukowemu doktora, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 oraz z 2005 r. Nr 164, poz. 1365), w zakresie dyscypliny naukowej lub artystycznej związanej z danym kierunkiem studiów, jeżeli zostanie zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na okres co najmniej dwóch lat, albo osoba, która została zatrudniona w uczelni w trybie określonym w art. 115 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

§ 11.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów, do liczby studentów na tym kierunku nie może być mniejszy niż:

- 1) 1 : 25 - dla kierunków studiów artystycznych;
- 2) 1 : 180 - dla kierunków studiów ekonomicznych;
- 3) 1 : 180 - dla kierunków studiów humanistycznych i społecznych;
- 4) 1 : 50 - dla kierunku studiów filologia;
- 5) 1 : 60 - dla kierunków studiów matematyczno - fizyczno - chemicznych i przyrodniczych;
- 6) 1 : 60 - dla kierunków studiów medycznych, z wyjątkiem kierunków lekarskiego i lekarsko – dentystycznego, dla których ten stosunek nie może być mniejszy niż 1 : 40;
- 7) 1 : 180 - dla kierunków studiów prawnych;
- 8) 1 : 80 - dla kierunków studiów rolniczych, leśnych i weterynaryjnych;
- 9) 1 : 80 - dla kierunków studiów technicznych;
- 10) 1 : 80 - dla kierunków studiów wychowania fizycznego.

§ 12.

Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia na kierunkach studiów innych niż wymienione w § 7, do czasu zakończenia tych studiów, stanowi minimum kadrowe określone w § 6 rozporządzenia.

§ 13.

1. Jednostki organizacyjne uczelni, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia prowadzą kierunki studiów i nie spełniają warunków określonych w § 5 – 7 oraz § 11 i 12, dostosują się do tych warunków nie później niż do dnia 1 października 2007 r.

2. Do czasu spełnienia określonych w rozporządzeniu warunków, w zakresie minimum kadrowego oraz stosunku liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów na tych kierunkach, jednostki organizacyjne uczelni, o których mowa w ust. 1, prowadzą kształcenie na dotychczasowych zasadach, nie dłużej jednak niż do dnia 1 października 2007 r.

§ 14.

Tracą moc § 1 – 6 oraz § 8 – 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 marca 2002 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić kierunek studiów, oraz nazw kierunków studiów (Dz. U. Nr 55, poz. 480 i Nr 108, poz. 958, z 2003 r. Nr 101, poz. 933 oraz z 2004 r. Nr 182, poz. 1880).

§ 15.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2006 r.

**MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

1) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 131, poz. 912).

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328 i Nr 104, poz. 708) rozporządzenie określa warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku studiów, w tym proporcje liczby nauczycieli akademickich stanowiących dla danego kierunku studiów minimum kadrowe do liczby studentów na tym kierunku, a także wymagania kadrowe, jakie powinna spełniać ta jednostka, aby prowadzić studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Zachowane w mocy przez art. 275 ust. 3 ustawy, wydane na podstawie art. 4a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.), dotychczasowe rozporządzenie przestaje obowiązywać z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

W § 1–3 rozporządzenia określono warunki konieczne do utworzenia i prowadzenia przez jednostki organizacyjne kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich. Wprowadzone unormowania nie różnią się w sposób istotny od obecnie obowiązujących w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.). Katalog warunków określony w rozporządzeniu, jakie powinna spełniać uczelnia wygląda następująco: należy opracować koncepcję kształcenia w ramach kierunku studiów, spełnić wymagania dotyczące minimum kadrowego, posiadać odpowiednią infrastrukturę, zapewnić dostęp do odpowiednio wyposażonej biblioteki oraz zapewnić odbycie przez studentów praktyk przewidzianych w standardach kształcenia oraz planach studiów lub określić zasady ich samodzielnego organizowania przez studenta. W przypadku studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, poza warunkami wskazanymi wyżej, konieczne jest także prowadzenie badań naukowych w dyscyplinie lub dziedzinie związanej z danym kierunkiem studiów.

W § 5 i 6 rozporządzenia określono minimum kadrowe dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia. W porównaniu z dotychczas obowiązującymi przepisami, w przedkładanym rozporządzeniu zmniejszono z 4 do 3 liczbę nauczycieli akademickich posiadających co najmniej tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego i tworzących minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia. W przypadku studiów drugiego stopnia w skład minimum kadrowego będą mogły być wliczane osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora. Dotychczas w skład minimum kadrowego wchodziły jedynie osoby posiadające tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego (8 nauczycieli akademickich). Obecnie proponuje się by minimum kadrowe dla głównej grupy kierunków składało się z co najmniej 6 osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej 6 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Zatem w miejsce 2 nauczycieli posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego wejdzie 6 nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora.

Równocześnie przewiduje się zmniejszenie wymagań dotyczących minimum kadrowego dla niektórych kierunków, np. filologii.

W § 7 określono minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich. Ustala się minimum kadrowe składające się z co najmniej 6 osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz z co najmniej 8 nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora.

Rozporządzenie zwiększa wymagania co do liczby nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego dla jednolitych studiów magisterskich, ale jedynie w odniesieniu do osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Z danych posiadanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wynika, iż liczba nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora zatrudnionych w uczelniach publicznych zwykle przekracza liczbę określoną dotychczas w minimum kadrowym. Wprowadzone przez rozporządzenie rozwiązania mogą natomiast spowodować konieczność zatrudnienia dodatkowej kadry spośród osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora w uczelniach niepublicznych.

Realizując postulaty uczelni wprowadzono przepis umożliwiający jednostce organizacyjnej, która rozpoczyna kształcenie na studiach pierwszego stopnia, do chwili rozpoczęcia kształcenia na 3 semestrze, zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, nie więcej niż połowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe. Będzie to istotne zmniejszenie wymagań dla jednostek rozpoczynających kształcenie na nowym kierunku. Należy bowiem zauważyć, iż liczba studentów na kierunkach studiów na których jednostka organizacyjna uczelni rozpoczyna kształcenie jest dużo niższa niż liczba studentów na kierunkach studiów, które jednostka organizacyjna prowadzi co najmniej dwa semestry. Rozwiązanie to pozwoli uczelniom na dostosowanie wymiaru zajęć nauczyciela do liczby studentów kształconych na danym kierunku, co w praktyce powinno obniżyć koszty kształcenia.

W porównaniu z dotychczas obowiązującymi przepisami zmieniono też wymagania dotyczące sposobu zatrudniania nauczycieli akademickich wliczanych do minimum kadrowego. Dotychczas przewidywano, iż do minimum kadrowego studiów magisterskich w uczelniach państwowych wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania, a w uczelniach niepaństwowych - nauczyciele akademicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy. W przedkładanym rozporządzeniu przewidziano, iż do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia jak i jednolitych studiów magisterskich zarówno w uczelniach publicznych, jak i niepublicznych wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania (gdyż ustawa przewiduje obecnie formę mianowania także w uczelniach niepublicznych) albo umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy.

Wprowadzono również zmiany w sposobie ustalania proporcji liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów. W dotychczasowym stanie prawnym proporcje te ustalane były jedynie w odniesieniu do nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Rozporządzenie przewiduje, iż proporcje liczby studentów danego kierunku ustalane będą w stosunku do liczby

wszystkich nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla tego kierunku (a zatem zarówno do tzw. nauczycieli samodzielnych jak i doktorów). Nieznacznemu zwiększeniu, w przypadku niektórych grup kierunków, uległa też liczba studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego. Jednakże wobec zmiany sposobu ustalania proporcji nie powinno to wpłynąć na obniżenie jakości kształcenia.

W § 12 rozporządzenia przewidziano, iż minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia na kierunkach innych niż kierunek: lekarski, lekarsko-dentystyczny, analityka medyczna, farmacja, prawo, prawo kanoniczne, psychologia, weterynaria, aktorstwo, konserwacja i restauracja dzieł sztuki, realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia, reżyseria oraz teologia, stanowić będzie minimum kadrowe określone dla studiów drugiego stopnia (§6 rozporządzenia). Przepis ten ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której nie byłoby określone minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia na kierunkach, na których nie przewiduje takiego kształcenia się.

W § 13 rozporządzenia przewidziano, iż jednostki organizacyjne uczelni, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia prowadzą studia i nie spełniają warunków określonych w rozporządzeniu, dostosują się do tych warunków nie później niż do dnia 1 października 2007 r. Określono również, iż do czasu pełnego dostosowania się do wymagań rozporządzenia, w zakresie minimum kadrowego oraz stosunku liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów na tych kierunkach, jednostki organizacyjne uczelni prowadzą kształcenie spełniając w tym zakresie dotychczasowe wymagania. Taka ostrożność związana jest z sytuacją, jaka zaistniała na gruncie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać uczelnia zawodowa, aby utworzyć i prowadzić kierunek lub kierunek i specjalność zawodową (Dz. U. Nr 34, poz. 285 oraz Nr 211, poz. 2052), kiedy to uczelnie kwestionowały obowiązek spełniania jakichkolwiek minimów kadrowych w okresie dostosowawczym.

Przedmiot regulacji niniejszego rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie w sprawie warunków, jakie musi spełniać jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia będzie miało zastosowanie do wszystkich uczelni (publicznych i niepublicznych), a konkretnie do jednostek organizacyjnych uczelni, chcących utworzyć i prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Oddziaływać będzie też na środowisko akademickie, tj. nauczycieli akademickich i studentów.

W odniesieniu do nauczycieli akademickich z pewnością zauważalny będzie wzrost zainteresowania zatrudnianiem osób posiadających stopień naukowy doktora (przewidywany wzrost zatrudnienia w tej grupie nauczycieli akademickich o ok. 6000 osób), a co za tym idzie zwiększenie presji na podniesienie ich wynagrodzeń. Przewiduje się także, iż zwiększenie zatrudnienia osób posiadających stopień naukowy doktora może spowodować zwiększenie zainteresowania studiami trzeciego stopnia, co korzystnie wpłynie na rozwój młodej kadry naukowej.

Przewiduje się również, iż w odniesieniu do studentów przepisy rozporządzenia będą miały nieznaczny, niezauważalny wpływ. Wprowadzone zmiany, między innymi zmiana sposobu ustalania proporcji liczby zatrudnionych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów w niektórych grupach kierunków, nie powinny wpłynąć na obniżenie jakości kształcenia.

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia został udostępniony wszystkim zainteresowanym na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). W ramach tej formy konsultacji uwag nie zgłoszono.

Ponadto projekt rozporządzenia został skierowany do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z Radą Główną Szkolnictwa Wyższego, Państwową Komisją Akredytacyjną, Centralną Komisją do Spraw Stopni i Tytułów, Parlamentem Studentów RP, Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencją Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, a także do:

- 1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 2) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
- 3) Forum Związków Zawodowych,
- 4) Konfederacji Pracodawców Polskich,
- 5) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 6) Związku Rzemiosła Polskiego,
- 7) Business Centre Club,
- 8) Niezależnego Zrzeszenia Studentów i Zrzeszenia Studentów Polskich,
- 9) Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności

oraz

10) Rady Działalności Pożytku Publicznego.

W ramach konsultacji propozycje zmian zgłosili:

- 1) Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- 2) Konfederacja Pracodawców Prywatnych – Lewiatan,
- 3) Państwa Komisja Akredytacyjna,
- 4) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- 5) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- 6) Parlament Studentów RP.

Szereg zgłoszonych uwag dotyczyło zaproponowanego w rozporządzeniu minimum kadrowego. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich pozytywnie przyjęła zaproponowany kierunek zmian, tj. zmniejszenie liczby nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego oraz jednocześnie zwiększenie liczby nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora. Natomiast Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich uznała, że powinny zostać przywrócone minima określone w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu. Podobne stanowisko prezentuje Rada Główna Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowa Komisja Akredytacyjna, z tym że Rada i Komisja uznały za właściwą koncepcję zwiększenia wymagań co do liczby doktorów. Z uwagi na rozbieżność stanowisk nie wprowadzono w tym zakresie zmian do projektu rozporządzenia, z wyjątkiem minimów kadrowych dla „kierunków artystycznych” i kierunku filologia (zmiany opisane poniżej).

Zastrzeżenia i propozycje zmian do §7 (obecnie § 8 ust. 4) zgłosiła Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Państwowa Komisja Akredytacyjna oraz Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich. Zwrócono uwagę, iż z zaproponowanego brzmienia przepisu, w powiązaniu z minimalną liczbą godzin określoną w § 8 ust. 3 wynika, iż na wyższych latach studiów nie będzie można prowadzić zajęć, gdyż minimalne limity godzinowe zostaną zrealizowane na niższych latach studiów. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Państwowa Komisja Akredytacyjna postulowały z kolei rezygnację z przepisów zmniejszających wymagania dla pierwszego roku studiów. Zmiany dokonane w związku ze zgłoszonymi uwagami opisano poniżej.

Rada Działalności Pożytku Publicznego, Parlament Studentów oraz Państwowa Komisja Akredytacyjna zwróciły także uwagę, iż właściwe byłoby stabilizowanie zatrudnienia kadry stanowiącej minimum. Zaproponowano, aby do minimum kadrowego wliczano jedynie nauczycieli zatrudnionych w uczelni od początku roku akademickiego. Uwagę uwzględniono wprowadzając stosowne zmiany do projektu rozporządzenia.

Kontrowersje wzbudziły również propozycje minimalnej liczby godzin dydaktycznych, jakie nauczyciel akademicki musi zrealizować, aby być wliczonym do minimum kadrowego (§ 8 ust. 3). Nie kwestionowano samej zasady, a jedynie wskazaną minimalną liczbę godzin. Uwagi uwzględniono zmniejszając zaproponowane liczby godzin.

Partnerzy społeczni zauważyli także, iż stosowne byłoby wyraźne wskazanie, iż dorobek naukowy i dorobek artystyczny są traktowane na równi, dlatego zwrócono się o doprecyzowanie minimów kadrowych poprzez dodanie odpowiednich zapisów o dorobku artystycznym. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego podzielił ten pogląd i dokonał odpowiednich zmian.

Reasumując, w wyniku przeprowadzonych uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji w projekcie rozporządzenia dokonano następujących zmian.

1) w §1 nieznacznie zmieniono przepisy w ust. 1 pkt 1, 3 i 5; zmianie uległ również termin na uzupełnienie wymagań wskazanych w ust. 2, który skrócono z 1 roku do 6 miesięcy,

2) doprecyzowaniu uległ § 4 (obecny § 5) ust. 1 (dotyczący kształcenia na kierunku filologia) w zakresie wymagań odnośnie dorobku kadry stanowiącej minimum tego kierunku; istotnej zmianie uległ przepis określający minimum kadrowe studiów pierwszego stopnia dla kierunków artystycznych (obecny § 5 ust. 2) - zwiększono minimum kadrowe o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego,

3) w § 5 (obecnym § 6):

a) w ust.1 doprecyzowano, że w skład minimum kadrowego na kierunku filologia mogą być wliczani nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy w zakresie filologii,

b) ust.2 zwiększono wymagania kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów: architektura wnętrz, dyrygentura, edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, grafika, instrumentalistka, jazz i muzyka estradowa, kompozycja i teoria muzyki, malarstwo, organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej, reżyseria, reżyseria dźwięku, rzeźba, scenografia, taniec, wiedza o teatrze, wokalistyka oraz wzornictwo o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora,

c) ust.3 - zmieniono wymagania kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku: archeologia, etnologia, historia sztuki, kulturoznawstwo, muzykologia, ochrona dóbr kultury oraz papiernictwo i poligrafia, zmniejszając je o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz zwiększając o trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora;

4) w § 8 ust 1 i 2 doprecyzowano, iż do minimum kadrowego mogą być zaliczani jedynie nauczyciele akademicy, którzy są zatrudnieni w uczelni nie krócej niż od początku roku akademickiego.

5) w § 8 ust. 3 zmniejszono wymiar godzin które musi zrealizować nauczyciel akademicki aby być wliczonym do minimum kadrowego z co najmniej 120 na 90 godzin dla pracowników posiadających stopień doktora oraz z co najmniej 80 na 60 godzin dla pracowników posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego; ponadto doprecyzowano przepis poprzez wskazanie, iż ww. wymiar godzin zajęć dydaktycznych dotyczy danego roku akademickiego.

6) w wyniku przedstawionych propozycji i uwag zmieniono brzmienie § 7 (obecnie § 8 ust. 4); dla jednostki (lub uczelni) rozpoczynającej kształcenie na studiach pierwszego stopnia (do trzeciego semestru) wprowadzono możliwość by do minimum kadrowego wliczano, nie więcej niż połowę nauczycieli akademickich, zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy; zatem w miejsce odniesienia się do liczby zatrudnionych (połowa minimum kadrowego) wprowadzono przepisy dotyczące czasu pracy i ilości godzin prowadzonych zajęć dydaktycznych;

7) §10 preredagowano odnosząc treść przepisu do cudzoziemców, a nie osób, które uzyskały dyplomy poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej;

8) w §11 zmieniono stosunek liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich w przypadku kierunków studiów medycznych; dla kierunku lekarskiego i lekarsko – dentystycznego obniżono ten stosunek do 1:40, pozostawiając dla pozostałych kierunków z grupy kierunków studiów medycznych stosunek 1:60.

Ponadto ujednolicono nomenklaturę, odnosząc się do posiadanego dorobku w miejsce „reprezentowanej dyscypliny naukowej” oraz dodano zapisy dotyczące dorobku artystycznego, wskazując go wyraźnie jako równoważny dorobkowi naukowemu.

3. Wpływ na sektor finansów publicznych

Rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość oraz rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki, a także na rozwój regionalny.

Rozporządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy. Zaproponowane zmiany dotyczące minimum kadrowego wyraźnie ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia osób posiadających stopień naukowy doktora, wpłyną na większe zainteresowanie tą grupą osób ze strony pracodawców – uczelni. Wydaje się zatem, że wpłynie to też na wzrost wynagrodzeń osób posiadających stopień naukowy doktora oraz na liczbę miejsc pracy dla tych osób, zwłaszcza w uczelniach niepublicznych.

Zwiększenie zatrudnienia osób posiadających stopień naukowy doktora może spowodować wzrost kosztów osobowych uczelni. Dotyczy to raczej uczelni niepublicznych, gdyż uczelnie publiczne w przeważającej liczbie posiadają już dzisiaj niezbędną kadrę doktorską. Wydaje się, iż wzrost kosztów będzie niewielki, gdyż oprócz zwiększenia etatów dla osób posiadających stopień naukowy doktora może jednocześnie dojść do zmniejszenia liczby „droższych” etatów do osób posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego – wynik dwukierunkowych zmian w minimach kadrowych.